

1. Bu sözde şahsi başarı değil, milletin ve devletin devamlılığı ön plana çıkarılmıştır.

Cevap: C

2. 1924'te kurulan ve ilk muhalefeti temsil eden parti Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasıdır.

Cevap: A

3. Eğitimde birlik, çok partili hayata geçişi engelleyen değil, destekleyen bir uygulamadır.

Cevap: D

4. Bu isyan sonrasında Takrir-i Sükûn Kanunu ile sıkıyönetim ilan edilmiştir.

Cevap: C

5. Beklenenden fazla halk desteği, yönetimi tedirgin etmiş ve parti feshedilmiştir.

Cevap: B

6. Bu olayda rejim karşıtı unsurlar laik düzene karşı ayaklanmıştır.

Cevap: B

7. Partiler halkı yönlendirmek yerine rejim düşmanlarının aracı haline gelmiştir.

Cevap: C

8. Halkın yönetimde söz sahibi olması. Cumhuriyetçilik

Cevap: A

9. Bu kanunla asıl amaç **rejimi koruma** altına almaktır.

Cevap: C

10. Serbest Cumhuriyet Fırkası, Atatürk'ün bilgisiyle kurulan bir denemedir.

Cevap: D

11. Bu dönemde muhalefet partileri rejim karşıtlarının eline geçmiş, bu da çok partili sisteme güveni sarsmıştır.

Cevap: C

12. Parti, kısa sürede halk desteğiyle güç kazanmış, ancak bu destek rejim karşıtlarının da etkisiyle kontrolden çıkmıştır.

Cevap: C

TASARI PLUS

1. "Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir." sözü, doğrudan milli irade ve halkın yönetime katılımı ile ilgilidir. Çok partili sistem de halkın seçme hakkını genişleten bir yapıdır. Bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir.

Cevap: B

2. Metinde halkın kendi kendini yönetmesi ve saltanata karşı duruş açıkça ifade edilmiştir. Seçimle gelen yöneticiler de halk iradesinin bir parçasıdır. Ancak askerî yönetime dair hiçbir ifade yer almadığı gibi, bu anlayışa karşı durulmaktadır.

Cevap: D

3. Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurulması çok seslilik ve demokrasi (I) ile muhalefetin mecliste temsili (II) için önemlidir. III ise bununla çelişir çünkü farklı görüşlerin mevcudiyeti istenmiştir.

Cevap: B

4. Bu düzenleme, ordunun siyasetten ayrılmasıyla ilgilidir. Ancak "ordu içinde çok partili hayat" gibi bir durum söz konusu değildir. Çok partili hayat, siyasi yapıyla ilgilidir. Diğer seçenekler, kararın etkileriyle doğrudan ilişkilidir.

Cevap: C

5. Ordu-siyaset ayrımının netleşmesi, hukuk devleti anlayışını destekler. Her kurumun kendi görev alanında kalması, demokratik ve hukuk temelli bir yönetimin yerleşmesine katkı sağlar. Diğer seçenekler bu kararlar doğrudan ilişkili değildir.

Cevap: A

6. • Cumhuriyet Halk Fırkası → Devletçi ekonomik model.
• Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası → Liberal ekonomik model.

Bu durum, devletin ekonomideki rolü konusunda uzlaşmadıklarını gösterir.

Diğer tüm şıklarda belirtilen hususlar tabloda örtüşmektedir.

• Doğru olmayan ifade: Devletin ekonomideki rolü konusunda uzlaşmışlardır.

□ Çünkü biri devletçiliği, diğeri liberalizmi savunur.

Cevap: D

7. • Serbest Cumhuriyet Fırkası, çok partili hayata geçişin önemli adımlarından biridir.
• A, B ve D seçenekleri partinin temel ilkeleriyle uyumludur.
• C seçeneği, bu partinin çok partili yaşama katkısıyla gelişir.

"Çok partili demokrasiye geçiş geciktirilmelidir" ifadesi, partinin özüne terstir.

Cevap: C

8. Tablodaki tüm partiler "Meclis üstünlüğünü savunmuştur." Bu da "egemenliğin millete ait olduğu" ilkesinin kabul edildiğini gösterir.

• Laiklik, tabloda yer almamıştır.

• Ekonomik bağımsızlık ve sosyal devlet ise farklı ekonomik modeller nedeniyle ortak görüş değildir.

Ortak savunulan ilke: Millî egemenlik / Meclis üstünlüğü

Cevap: B

9. Soruda sayılan maddeler çok partili demokrasinin faydalarını ve amaçlarını göstermektedir. "Tek partili rejimin sürdürülmesi" bu anlayışa ters düşer. Diğer tüm seçenekler çok partili hayata geçişin nedenleriyle uyumludur.

Cevap: C

10. Farklı görüşlerin Mecliste temsil edilmesi, halkın farklı kesimlerinin sesini duyurabilmesi anlamına gelir. Bu da millî iradenin daha güçlü şekilde yansımaya olanak tanır.

Cevap: A

11. Çok partili hayat, kuvvetler ayrılığı ilkesine dayanır ve farklı siyasi yapıların bir arada var olmasını hedefler. Yasama ve yürütmenin tek elde toplanması ise bu ilkeye aykırıdır.

Cevap: B

12. Verilen gerekçeler, doğrudan siyasal sistemin işlemesine ve halk iradesinin yönetimde temsil edilmesine yöneliktir. Bu da cumhuriyetçilik ve halkçılıkla yakından ilişkilidir. Milliyetçilik de millî iradenin önemiyle bağlantılıdır. Ancak laiklik, din ve devlet işlerinin ayrılmasıyla ilgili olup doğrudan çok partili hayata geçişin gerekçeleriyle bağlantılı değildir.

Cevap: C

TASARI PLUS

1. Farklı görüşlere izin verilmesi, basın özgürlüğü ve düzenli seçimler, demokrasinin vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu uygulamalar halkın bilinçli tercih yapmasına ve yönetimi denetlemesine imkân sağlar. Diğer seçenekler ya negatif etkiler barındırır (A, D) ya da elitist yaklaşımı ifade eder (B).

Cevap: C

2. Çok partili sistemin amacı halkın yönetime katılımını artırmaktır; bölünme yaratmak değildir. Diğer seçenekler, verilen gelişmelerin mantıklı sonuçlarıdır. Örneğin: halkın hazır olmaması (A), rejim karşıtı hareketlerin fırsat bulması (B, C) gibi.

Cevap: D

3. Atatürk'ün bu sözleri, farklı fikirlerin özgürce ifade edilmesini savunduğunu gösteriyor. A seçeneği ise bu anlayışa terstir çünkü fikir ayrılıklarının baskı altına alınmasını savunur. Diğer seçenekler Atatürk'ün görüşleriyle örtüşmektedir.

Cevap: A

4. Atatürk, halkın kendi kendini yönetebilmesi için çok partili bir yapıyı savunmaktadır. D seçeneği, tek parti sistemini olumlayan bir ifadedir ve Atatürk'ün görüşüyle çelişir.

Cevap: D

5. Sözde, halkın farklı görüşler arasında tercih yapabilmesi gerektiği savunulmaktadır. Bu da muhalefet partilerinin varlığının önemine işaret eder. C seçeneği doğru cevaptır.

Cevap: C

6. Atatürk, farklı fikirlerin serbestçe ifade edilmesini savunmaktadır. Muhalefet partilerinin kapatılması bu anlayışa aykırıdır. Dolayısıyla C seçeneği onun görüşüyle uyuşmaz.

Cevap: C

7. Parti kurulması olumlu bir demokratik adımdır, ancak kısa sürede kapatılması bu sürecin kolay ilerlemediğini, sancılıyla yürüdüğünü gösterir.

Cevap: B

8. Serbest Fırka gibi farklı siyasi görüşlere sahip bir partinin yaşatılmaması, çok seslilik ilkesine ve demokratik hoşgörüye aykırıdır.

Cevap: B

9. Parti dışı aday seçeneği olmadan yapılan seçimler, çok partili ve özgür seçim ilkesine aykırıdır.

Cevap: C

10. Çok partili hayata geçiş düşüncesi yerindedir ancak halkın hazır olmaması, rejim karşıtı propagandaların yayılması sürecin başarısız olmasına neden olmuştur.

Cevap: B

11. Atatürk, hem Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın hem de Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurulmasına izin vererek çok partili hayata geçişi denemiştir. Bu da onun çok partili yaşamı desteklediğini ve geliştirmek istediğini gösterir.

Cevap: C

1. Atatürk hastalığının ilerlemesine rağmen görevini aksatmadan yürütmüş, devlet işlerini yakından takip etmiştir. Bu da onun görevine ne kadar bağlı olduğunu ve sorumluluk bilincinin yüksek olduğunu gösterir.

Cevap: C

2. Anıtkabir'in yapımı için yarışma açılması, yerli mimarların projelerinin değerlendirilmesi ve modern bir yapının inşa edilmesi, Türkiye'nin mimarlık alanında çağdaş çizgileri benimsediğini gösterir.

Cevap: D

3. Atatürk, hastalığına rağmen görevini sürdürmüştür. Bu, onun görevine bağlılığını ve halkı için fedakârlık yaptığını gösterir.

Cevap: C

4. Bu sözle Atatürk, devletin şahıslardan bağımsız olması gerektiğini vurgulamış ve cumhuriyetin sürekliliğine dikkat çekmiştir.

Cevap: A

5. Dünya liderlerinin taziye mesajları, Atatürk'ün uluslararası düzeyde saygı gören bir lider olduğunu gösterir.

Cevap: B

6. Kültürel etkinliklerin durdurulması, toplumun Atatürk'ün ardından büyük bir yas yaşadığını gösterir.

Cevap: C

7. İnönü, cumhuriyet yönetimini ve inkılapları sürdürerek Atatürk'ün izinden gitmiştir. Bu da cumhuriyetin devam ettiğini gösterir.

Cevap: C

8. Halkın özgür iradesiyle bir başka partiyi iktidara taşıması, demokrasinin işlerliğini kanıtlar.

Cevap: A

9. Anıtkabir, Atatürk'e duyulan saygının ve bağlılığın bir simgesidir.

Cevap: C

10. Aslanlı Yol, Atatürk'e saygı içinde yaklaşılması için tasarlanmıştır. Heykeller de güç ve kararlılığı simgeler.

Cevap: C

11. Her şeyin anayasal çerçevede ilerlemesi, devlet yapısının sağlamlığını gösterir.

Cevap: D

12. Reformların sürdürülmesi, Atatürk'ün fikirlerinin yaşatıldığına ve cumhuriyetin ilerlemeye devam ettiğine işarettir.

Cevap: D

1. • Parçada geçen “yılmadan halkını mücadeleye davet etti” ifadesi kararlılığını,
• “Kongreler düzenleyerek... öncülük etti” ifadesi ise liderliğini vurgular.
• Vatanseverlik ima edilse de doğrudan bir vurgu yok, hoşgörüyü dair ise hiçbir bilgi yoktur.

Cevap: A

2. • I. doğru: “İngiliz gazeteleri” ve “Arap coğrafyasındaki gazeteler” ifadeleri farklı coğrafyalarda Atatürk’e yer verildiğini gösteriyor.
• II. doğru: “Arap halklarını sömürgecilikten kurtarma çabasına örnek gösterilmesi” ifadesi, onun diğer halklara da ilham olduğunu kanıtıyor.
• III. yanlış: Sadece Batı değil, Arap coğrafyası da örnek gösterilmiş.

Cevap: B

3. • İlk paragrafta onun «tüm insanlığa örnek» olduğu belirtilmiş → I. yargı doğru.
• İkinci paragrafta «modernleşme ve reformlar» vurgulanmış → II. yargı da doğru.
• III. yargı yanlış çünkü uluslararası gazetelerde yer almış ve evrensel etkisinden söz ediliyor.

Cevap: A

4. Nutuk, Atatürk’ün 1927 yılında okuduğu bir metindir. Dolayısıyla Atatürk’ün ölümünden sonra yaşanan gelişmeleri kapsamı mümkün değildir. A, B ve D seçenekleri ise Nutuk’un içeriğinde yer alan dönemleri kapsar.

Cevap: C

5. • **Geometri** → Matematik alanında yazılmıştır.
• **Zabit ve Kumandan ile Hasbihal** → Askerî alandır.
• **Medeni Bilgiler** → Toplumsal alandır.
• **Nutuk** → Toplumsal-siyasal içerikli olsa da doğrudan eğitimsel veya matematiksel değildir.

Cevap: B

6. Eserlerin tümü tarihî olaylara yönelik değildir; bilimsel (Geometri), toplumsal (Vatandaş İçin Medeni Bilgiler) ve askerî (Cumalı Ordugâhı) alanları da kapsamaktadır. Bu nedenle C seçeneği yanlıştır.

Cevap: C

7. Parçada, Atatürk’ün tarih anlayışını millî bir bilinçle şekillendirdiği ve bu amaçla bilimsel temelli bir tarih eseri hazırlattığı belirtiliyor. Bu, Türk Tarih Tezi ile ilgilidir. Diğer seçeneklerde yer alan Geometri kitabı dil sadeleştirmeyle, Nutuk ise Millî Mücadele süreciyle ilgilidir.

Cevap: C

8. Parçada Mustafa Kemal’in eğitim, kültür ve dil alanındaki çalışmaları anlatılmıştır. Askerî gelişmeden söz edilmediği gibi yalnızca bu alana odaklandığına dair bir bilgi de verilmemiştir. Bu nedenle D şıkkına ulaşılamaz.

Cevap: D

9. Parçada Atatürk’ün halk egemenliğini savunduğu, cumhuriyet rejimini benimsediği ve millî iradeye dayalı bir yönetim kurduğu ifade ediliyor. A, B ve C seçenekleri parçada geçen düşüncelerle doğrudan ilişkilidir. Ancak D seçeneği, yani saltanat yönetimi, Atatürk’ün tamamen karşı olduğu ve kaldırdığı bir yönetim biçimidir. Parçadan böyle bir sonuca ulaşılamaz.

Cevap: D

10. Eserlere bakıldığında:

• **Askerî içerikli eserler şunlardır:**

- *Birinci Tâbiye Meselesinin Halli*
- *Bölüğün Muharebe Eğitimi*
- *Cumalı Ordugâhı*
- *Taktik Tatbikat Gezisi*
- *Talim ve Terbiye-i Askeriyenin Nokta-i Nazarları*
- *Zabit ve Kumandan ile Hasbihal*
- *Muharebe Eğitimi*
- *Taktik ve Emirlerin Yazılmasına İlişkin Gözlemler*

Bu eserler, I. “**Askerlikle ilgili çalışmalara ağırlık verdiği**” yargısını açıkça destekler.

• **Farklı alanlardaki eserleri:**

- *Geometri* → Bilim ve eğitim alanında yazılmıştır.
- *Medeni Bilgiler* → Vatandaşlık bilgileriyle ilgilidir.
- *Nutuk* → Siyasi ve tarihî bir metindir.

Bu çeşitlilik, II. “**Çok yönlü bir kişiliğe sahip olduğu**” yargısına ulaştırır.

- III. “**İleri görüşlü bir lider olduğu**” yargısı ise doğrudan yazdığı eserlerden çıkarılamaz. Bu daha çok onun uygulamaları ve tarihî süreçteki başarılarıyla ilgilidir. Eser adlarına bakarak bu yargıya doğrudan ulaşamayız.

Çözüm Özeti:

- I → Doğrudur, çünkü çok sayıda askerî eser vardır.
- II → Doğrudur, çünkü farklı alanlarda (geometri, medeni bilgiler vs.) eserleri vardır.
- III → Doğrudan çıkarılamaz.

Cevap: C

11. Atatürk, gelecekte olacak bir durumu önceden dile getirmiştir. Henüz koşullar olgunlaşmamışken Cumhuriyet yönetimini öngörmüş ve bunu ifade etmiştir. Bu, onun ileri görüşlü olduğunu gösterir.

Cevap: B

12. A) Askerî güç, barışın teminatı olarak görülmektedir.

✓ Ulaşılır. Çünkü “barış ancak güçlü bir ordu ile” korunur denmiştir.

B) Barışı sağlamak için askeri caydırıcılık gereklidir.

✓ Ulaşılır. Güçlü ordunun barışı koruma aracı olduğu ima edilmektedir.

C) Savaş barışı sağlamak için kaçınılmazdır.

✗ Ulaşılamaz. Atatürk savaşın kaçınılmaz olduğunu değil, barışı sürdürmek için orduya sahip olunması gerektiğini söylemiştir.

D) Barışı korumak için önlem alınması gerektiği savunulmaktadır.

✓ Ulaşılır. Güçlü ordu bir önlemdir.

Doğru Cevap: C şıkkıdır. Çünkü savaşın kaçınılmazlığı metinden çıkarılamaz.

Cevap: C